

ЕКООРІЄНТОВАНИЙ ТУРИЗМ ЯК ІНСТРУМЕНТ ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ СВІДОМОСТІ СУЧАСНОГО НАСЕЛЕННЯ

Сьогоднішній ринок туристичних послуг характеризується високими темпами зростання: розробляються нові туристичні маршрути, виникають інші, сучасні види туризму. Аналіз останніх досліджень і публікацій показав, що у зв'язку зі змінами в соціально-економічному житті суспільства на туристичному ринку виникла необхідність пропозиції продуктів, які б мінімізували негативний вплив людини і створювали умови для розширення її знань про навколишнє середовище. Так, одним із найпоширеніших видів сучасного туризму став екологічний.

Екологічний туризм найчастіше зустрічається як синонім поняття «природного» та «зеленого», оскільки, передусім, передбачає відпочинок у природному середовищі. Під цим терміном слід розуміти й сукупність усіх видів туризму, що здійснюються на принципах збереження і відновлення природного середовища та етнокультурної ідентичності населення. Найважливіші завдання еко-орієнтованого туризму: мінімізація негативного впливу на навколишнє середовище, формування умов для сталого розвитку туризму.

Безперечно, дієвим інструментом просування екотуризму є створення та поширення агенціями еко-турів. Еко-подорож – це мандрівка в максимально незаймані діяльністю людини і не навантажені плодами цивілізації куточки природи. Завдяки безлічі факторів такі тури стали світовим соціокультурним феноменом зі своєю гуманітарною і глобальною місією. Зокрема, привернути увагу широкої світової громадськості до проблем збереження природного надбання, розширення його різноманіття, а також проблем взаємодії туризму з флорою та фауною.

Важливим є й те, що екологічно орієнтований тур як один із найпопулярніших сучасних видів рекреації має низку функцій для свого споживача, серед яких найважливіші такі:

- оздоровча;
- пізнавальна;
- виховна;
- природоохоронна.

Також не менш вагомий ефект екотуризм має для тих міст і регіонів, в яких розвивається. Зокрема:

- збільшує місцеві доходи;
- створює нові робочі місця;
- сприяє розвитку галузей в регіоні, що орієнтовані на виробництво еко-туристських послуг;
- розвиває соціальну і виробничу інфраструктуру в туристських центрах;
- робить місцевість особливою.

Проте потрібно пам'ятати, що екологічний туризм обов'язково має містити в собі елементи усвідомленого позитивного ставлення до довкілля, а не тільки його використання, нехай навіть в активних формах.

Екоорієнтовані тури до того ж є носієм екологічного просвітництва для споживачів турпродуктів. Вони – інструмент соціальної інформації, призначений для збереження природничо-наукових цінностей та поширення знань через вивчення і демонстрацію унікальних об'єктів природної спадщини. Таким чином туристи під час еко-мандрівки значно розширюють власні знання щодо місцевості, в якій перебувають, отримують не тільки незабутні враження від захоплюючих краєвидів, а й важливу інформацію про необхідність збереження природних ресурсів і територій.

Отже, численні опитування туристів свідчать, що серед провідних мотивів туристських подорожей на перший план все більше виступає прагнення людей до спілкування з природою. Саме це робить екоорієнтовані тури одними із найбільш популярних. Такий тур є дієвим інструментом формування екоосвідомості серед населення, адже часто дає змогу споживачам турпродуктів не тільки отримати рекреаційний ефект, а й здобути знання щодо стану довкілля сьогодні, а також взяти участь у процесі його відновлення. В цілому, екологічний туризм з його величезними рекреаційними і пізнавальними можливостями покликаний сформуванню суспільної свідомості щодо охорони та раціонального використання природних багатств, донести до людей нагальність і важливість питань захисту навколишнього середовища. Безперечно, він має величезний потенціал, котрий, за умови розумного його використання, дозволить отримувати значний ефект.